

Vragen en antwoorden: onderdekking pensioenfondsen

Mijn pensioenfonds heeft een dekkingstekort. Wat betekent dat?

Wanneer de dekkingsgraad van een pensioenfonds onder de 105% is gezakt - wat betekent dat tegenover iedere euro die aan pensioen uitgekeerd moet worden, 1,05 euro in kas zit - wordt dat een dekkingstekort genoemd. Het pensioenfonds moet zich dan melden bij De Nederlandsche Bank. In overleg met De Nederlandsche Bank maakt het pensioenfonds een herstelplan, waarin staat hoe het pensioenfonds binnen drie jaar de reserves weer gaat aanvullen. Dat kan op verschillende manieren.

Hoe komt mijn pensioenfonds er weer bovenop?

Een pensioenfonds met een tekort moet zorgen dat de reserves weer worden aangevuld en dat de tekorten niet nog groter worden. Meer beleggingsrisico nemen om extra rendement te halen is dus een lastige zaak. Vaak moet juist het tegenovergestelde gebeuren: het beleggingsbeleid aanpassen om de risico's te verminderen. Er zijn ook andere mogelijkheden om de reserves aan te vullen:

- Beperken of achterwege laten van de jaarlijkse verhoging van de pensioenen (de indexatie).
- Verhogen van de pensioenpremies.
- In het uiterste geval kunnen ook de pensioenaanspraken worden versoerd, het zogeheten afstempelen. Omdat pensioenfondsen vaak ruim de tijd hebben om te herstellen, is deze maatregel uitzonderlijk

Overigens kan het ook zijn dat de Nederlandsche Bank meer dan drie jaar de tijd geeft om de reserves weer aan te vullen.

En wanneer een pensioenfonds onder de 100% komt? Kunnen de pensioenen dan nog uitbetaald worden?

Ja, de uitbetaling van de pensioenen loopt geen gevaar. Bij een percentage onder de 100 spreken we over onderdekking. Dit betekent dat wanneer het pensioenfonds onmiddellijk zou ophouden te bestaan, niet alle pensioenen voor de komende tachtig jaar volledig en in één keer uitbetaald zouden kunnen worden. Dit komt in de praktijk niet voor. Een pensioenfonds met onderdekking heeft nog steeds voldoende geld voor de komende tientallen jaren in kas. De uitbetaling van de pensioenen loopt dus geen enkel gevaar. Het gemiddelde pensioenfonds heeft bovendien bij onderdekking de tijd om de tekorten weg te werken. Wel is het zo dat een pensioenfonds in zo'n situatie de uitkeringen niet mag verhogen, en in veel gevallen de premie moet verhogen. De Nederlandsche Bank houdt daar streng toezicht op.

In heel Nederland zit ongeveer 600 miljard euro in de kassen van de pensioenfondsen. Daarvan wordt jaarlijks maar 20 miljard euro aan uitkeringen besteed. Ieder jaar komt er 25 miljard euro aan premie binnen. We kunnen dus nog tientallen jaren vooruit. Honderd procent garanties voor de toekomst kan niemand geven. Maar ons Nederlandse pensioenstelsel zit zo solide in elkaar, dat de pensioenuitkeringen niet in gevaar komen.

Het gaat wel heel snel nu. Een paar weken geleden kwam mijn fonds nog met de boodschap dat het allemaal wel meeviel. Komt er nu nog meer slecht nieuws?

Oktober 2008 was voor de toonaangevende Amerikaanse beurs op Wall Street de slechtste maand in de geschiedenis. Nooit eerder verloren aandelen in één maand zoveel van hun waarde. Ook nu schommelen de beurskoersen nog sterk.

Niemand kan de beurskoersen voorspellen. Wel is het zo dat hoe lager de beurzen staan, hoe meer de bodem in zicht komt. Wanneer de beurzen weer opkrabbelen, zullen ook de reserves van de pensioenfondsen weer sterker worden. Pensioenfondsen hebben bovendien de tijd om een crisis als deze uit te zitten. Omdat ze beleggen voor een termijn van vele tientallen jaren, hoeven ze niet op het dieptepunt van de markt hun verlies te nemen door massaal aandelen te verkopen.

Elders in de wereld vallen banken en verzekeraars om. Is mijn pensioenfonds als volgende aan de beurt?

Een pensioenfonds is geen bank of een verzekeraar en een pensioenfonds kan ook niet omvallen.

Bij een bank die in de problemen raakt komt dit meestal door een direct gebrek aan contant geld. Onzekere spaarders halen hun geld van de bank en onzekere investeerders trekken hun vermogen terug. Daardoor kan een bank niet meer aan zijn verplichtingen voldoen en failliet gaan.

Bij een pensioenfonds kan dat niet gebeuren. Mensen kunnen niet aan het loket komen om hun opgebouwde pensioen eerder op te eisen. Ook heeft een pensioenfonds geen investeerders die hun geld kunnen terugtrekken. Bovendien krijgt een pensioenfonds iedere maand of kwartaal premies binnen, die over het algemeen voldoende zijn om de lopende uitkeringen te betalen. Een pensioenfonds heeft dus in principe geen gebrek aan contanten.

De Nederlandsche Bank geeft pensioenfondsen tot 1 april uitstel voor het maken van een herstelplan. Is dat wel verstandig?

De financiële markten zijn op dit moment erg instabiel. De koersen van aandelen gaan op en neer. In zo'n situatie is het erg moeilijk om plannen te maken voor de toekomst. Door de pensioenfondsen extra tijd te geven voor het maken van een herstelplan kan men een betere inschatting maken van welke maatregelen echt noodzakelijk zijn voor het herstel van de dekkingsgraad van het pensioenfonds.

Mijn pensioenfonds heeft een tekort. Is er voor mij als jongere nog geld over als ik straks met pensioen ga?

Pensioenfondsen moeten de belangen van alle belanghebbenden op evenwichtige wijze behartigen. Wanneer er tekorten zijn en maatregelen genomen moeten worden, zal de pijn worden verdeeld over alle belanghebbenden, zowel de actieve deelnemers als de gepensioneerden.